

Ministrų komiteto rekomendacija Nr. R (97) 18 valstybėms narėms dėl asmens duomenų, renkamų ir tvarkomų statistiniais tikslais, apsaugos

---

**MINISTRŲ KOMITETO
REKOMENDACIJA NR. R (97) 18 VALSTYBĖMS NARĖMS
DĖL ASMENS DUOMENŲ,
RENKAMŲ IR TVARKOMŲ STATISTINIAIS TIKSLAIS, APSAUGOS**

(priimta 1997 m. rugsėjo 30 d. 602-me Ministrų komiteto viceministrų lygio susitikime)

Ministrų komitetas, vadovaudamasis Europos Tarybos statuto 15.b straipsnio normomis,

Atsižvelgdamas į tai, kad Europos Taryba siekia didesnės jos narių vienybės;

Žinodamas valstybinio ir privataus sektorių poreikius turėti patikimą statistinę informaciją šiuolaikinės visuomenės analizės ir supratimo tikslais, o taip pat siekiant apibrėžti politiką ir strategiją įvairiems procesams praktiškai visais kasdienio gyvenimo aspektais;

Pripažindamas, kad patikimų statistinių duomenų sukūrimas didžia dalimi priklauso nuo kaip įmanoma smulkesnės informacijos surinkimo ir nuo šios informacijos tvarkymo naudojant tolydžio vis veiksmingesnes automatizuoto duomenų tvarkymo technologijas;

Žinodamas, kad tokia informacija gali būti apie asmenis, kurių tapatybę galima nustatyti ar kuri buvo nustatyta ("asmens duomenys");

Suvokdamas būtinybę sukurti metodus, galinčius garantuoti duomenų subjektų anonimiškumą;

Atsižvelgdamas į tarptautinės statistikos bendruomenės susirūpinimą asmens duomenų apsauga, bei tarptautinių rekomendacijų rengimą dėl profesinės statistikos srities darbuotojų etikos;

Atsižvelgdamas taip pat į pagrindinius oficialios statistikos principus, kuriuos priėmė tarptautinė bendruomenė Jungtinių Tautų sistemoje;

Pažymėdamas progresyvią nacionalinių ir virš valstybinių teisės standartų raidą tiek statistikos srityje, tiek ir duomenų apsaugos srityje;

Šioje vietoje prisimindamas bendrus duomenų apsaugos principus, įteisintus Konvencijoje dėl asmenų apsaugos ryšium su automatizuotu asmens duomenų tvarkymu (Strasbūras, 1981 m., ETS Nr. 108);

Taip pat atsimindamas nukrypimus statistikos tikslais duomenų subjektams pasinaudojant konkrečiomis konvencijoje jiems numatytomis teisėmis;

Pažymėdamas, kad tokio pobūdžio nukrypimai taip pat numatyti ir kelių valstybių veikiančiuose ar rengiamuose nacionaliniuose įstatymuose, reglamentuojančiuose duomenų apsaugą;

Atsižvelgdamas į tai, kad turi būti nustatyta riba tarp tyrimų ir statistikos poreikių, iš vienos pusės, ir būtinos individo apsaugos, ypač kalbant apie automatizuotą duomenų tvarkymą, iš kitos pusės;

Suvokdamas poreikį sukurti tinkamas procedūras, skirtas suderinti įvairių susijusių šalių interesus;

Suvokdamas, kad statistikos metoduose pasiekta pažanga bei informacinės technologijos pasiekimai nuo 1983 m. verčia peržiūrėti įvairias Rekomendacijos R (83) 10 nuostatas dėl asmens duomenų, naudojamų moksliniuose tyrimuose ir statistikoje, apsaugos.

Rekomenduoja valstybių narių vyriausybėms:

1. Imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad šiame priede prie Rekomendacijos minimi principai atsispindėtų jų nacionalinėje teisėje ir praktikoje;
2. Užtikrinti, kad šiame priede minimi principai būtų plačiai paskleisti asmenims, valdžios institucijoms ir tarnyboms, užsiimančioms asmens duomenų rinkimu ir tvarkymu statistiniais tikslais valstybiniame ir privačiame sektoriuose, o taip pat ir tarnybose, atsakingose už duomenų apsaugą;
3. Skatinti šiuos asmenims, valstybės institucijas ir tarnybas, jeigu jos iki šiol to dar nėra padariusios, priimti etikos kodeksus remiantis šiuo priedu prie rekomendacijos;

Nusprendžia, kad ši rekomendacija pakeičia Rekomendaciją Nr. R (83) 10 dėl asmens duomenų, naudojamų moksliniuose tyrimuose ir statistikoje, apsaugos tiek, kiek ji taikoma automatizuotam asmens duomenų tvarkymui statistiniais tikslais.

Priedas prie Rekomendacijos Nr. R (97) 18

1. Apibrėžimai.

Šioje rekomendacijoje terminai naudojami tokiomis reikšmėmis:

“Asmens duomenys” reiškia visą informaciją, susijusią su asmeniu, kurio tapatybė buvo ar gali būti nustatyta (“duomenų subjektas”). Asmuo nelaikomas tokiu, kurio “tapatybė gali būti nustatyta”, jeigu tapatybės nustatymas reikalauja nepagrįstai daug laiko ir žmogiškųjų pastangų. Jeigu asmens tapatybė negali būti nustatyta, duomenys laikomi anonimiškais.

“Tapatybės nustatymo duomenys” reiškia asmens duomenis, kurie leidžia tiesiogiai nustatyti duomenų subjekto tapatybę, ir kurių reikia renkant, tikrinant ar sulyginant duomenis, tačiau kurie vėliau nėra naudojami nustatant statistinius rezultatus.

“Ypatinga informacija” reiškia asmens duomenis, atskleidžiančius asmens rasinę kilmę, politines pažiūras, religinius ar kitokius įsitikinimus, o taip pat duomenys apie asmens sveikatą, seksualinį gyvenimą ar teistumą bei kitokie duomenys, kuriuos nacionaliniai įstatymai įvardija kaip ypatingus duomenis.

“Tvarkymas” reiškia operaciją ar operacijų rinkinį, dalinai ar visiškai vykstančias automatizuotomis priemonėmis ir taikomas asmens duomenims, konkrečiai jų laikymui, išsaugojimui, adaptacijai ar pakeitimui, atgaminimui, ieškojimui, panaudojimui, pranešimui, sulyginimui ar susietumui, ištrynimui ar sunaikinimui.

“Pranešimas” apibūdina veiksmą, kuriuo asmens duomenys tapo prieinami tretiems asmenims, nepriklausomai nuo pranešimui panaudotų priemonių ar būdo.

“Statistiniais tikslais” nurodo kiekvieną asmens duomenų rinkimo ir tvarkymo operaciją, kuri yra būtina statistikos apžvalgoms ar statistiniams rezultatams sukurti.

Tokioms operacijoms nepriklauso informacijos naudojimas, jei ji buvo gauta siekiant priimti sprendimus ar imtis tam tikrų priemonių susijusio asmens atžvilgiu.

“Statistiniai rezultatai” reiškia informaciją, kuri buvo gauta asmens duomenų tvarkymo tikslais, kad būtų galima apibūdinti kolektyvinį reiškinį nagrinėjamoje visuomenės dalyje.

“Duomenų valdytojas” reiškia fizinį ar juridinį asmenį, valstybės instituciją ar kurią kitą tarnybą, kuri viena pati ar drauge su kitomis nustato asmens duomenų rinkimo ir tvarkymo, o ypač sisteminimo, tikslus ir būdus.

2. Taikymo sritis

2.1. Ši rekomendacija taikoma asmens duomenų rinkimui ir automatizuotam tvarkymui statistiniais tikslais.

Ji taip pat taikoma statistiniams rezultatams, kurie leidžia nustatyti duomenų subjektų tapatybę.

2.2. Valstybės narės skatinamos išplėsti šios rekomendacijos taikymo sritį ir neautomatizuotam asmens duomenų tvarkymui statistiniais tikslais.

2.3. Jokie asmens duomenys neturi būti tvarkomi neautomatizuotai, jeigu tokiu būdu būtų siekiama išvengti šios rekomendacijos nuostatų taikymo.

2.4. Valstybės narės taip pat gali išplėsti šios rekomendacijos nuostatų taikymą rinkti ir tvarkyti duomenis, susijusius su asmenų grupėmis, asociacijomis, fondais, įmonėmis, akcinėmis bendrovėmis ir kitomis struktūromis, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai susideda iš asmenų, nepriklausomai nuo to, ar šios struktūros turi juridinio asmens statusą.

3. Pagarba privatumui

3.1. Renkant ir tvarkant asmens duomenis statistiniais tikslais turi būti garantuotos teisės ir pagrindinės laisvės, ypač teisė į privatumą, ir

a) Kai šie duomenys saugomi panaudojimui ateityje;

b) Kai skleidžiami statistiniai rezultatai;

c) Kai, siekiant geriau užtikrinti statistinių dokumentų tipiškumą ir konfidencialumą, asmens duomenis būtina keisti.

3.2. Asmenims, kurie dalyvaudami statistinėje veikloje sužino asmens informaciją, turi būti taikoma profesinio slaptumo pareiga, numatyta nacionaliniuose įstatymuose ar taikomoje praktikoje.

3.3. Asmens duomenys, surinkti ir tvarkomi statistiniais tikslais turi būti paverčiami anonimiškais iškart, kai jie nebėra reikalingi toje formoje, kurioje galima nustatyti tų duomenų subjektų asmens tapatybę.

4. Bendros teisėto rinkimo ir tvarkymo statistikos tikslais sąlygos

Tikslas

4.1. Asmens duomenys, renkami ir tvarkomi statistiniais tikslais, turi tarnauti tik šiems tikslams. Jie negali būti naudojami priimant sprendimus ar imantis priemonių duomenų subjekto atžvilgiu, nei papildyti ar pataisyti nestatistiniais tikslais naudojamų asmens duomenų rinkmenas.

4.2. Asmens duomenų tvarkymas statistiniais tikslais, kai šie duomenys buvo renkami ne statistiniais tikslais, gali būti suderinamas su pradiniais tikslais, kuriems tie duomenys buvo renkami, jeigu yra numatytos tam tikros saugos priemonės, konkrečiai skirtos užkirsti duomenų panaudojimą priimant sprendimus ar imantis priemonių konkretaus duomenų subjekto atžvilgiu.

Teisėtumas

4.3. Asmens duomenys gali būti renkami ir tvarkomi statistiniais tikslais:

a) jei tai numatyta įstatymuose; arba

b) jei tai leidžia įstatymai, ir

- i) jeigu duomenų subjektas arba jo/ jos teisėtas atstovas davė savo sutikimą pagal 6 principą; arba
- ii) duomenų subjektas buvo informuotas apie jo/jos asmens duomenų rinkimą ir tvarkymą ir tam neprieštaravo, su sąlyga, kad nėra tvarkomi ypatingi duomenys; arba
- iii) jeigu konkretaus duomenų rinkimo aplinkybės bei tyrimo uždavinys yra tokio pobūdžio, kuris leidžia kažkuriam asmeniui atsakyti už kitą asmenį ar to asmens vardu pagal 6 principą, jeigu nėra akivaizdžios rizikos pažeisti tų kitų asmenų privatumą ir kai tas duomenų tvarkymas neapima ypatingų duomenų.

4.4. Siekiant išvengti tų pačių duomenų rinkimo, ne statistiniais tikslais surinkti asmens duomenys gali būti tvarkomi ir statistiniais tikslais, kai tai yra būtina:

- a) atlikti užduočiai, kuri yra vykdoma visuomenės interesais arba atliekant oficialią pareigą;
- b) teisėtų interesų tikslais, kurių siekia duomenų valdytojas, išskyrus kai duomenų subjekto teisės ir pagrindinės laisvės yra viršesnės už tokius interesus;

Vienam statistiniam tikslui surinkti duomenys gali būti tvarkomi ir kitais statistiniais tikslais aukščiau apibūdintomis sąlygomis.

4.5. Asmens duomenys gali būti privalomai renkami jų tolimesniam tvarkymui statistiniais tikslais tik tai jeigu to reikalauja nacionaliniai įstatymai.

4.6. Asmens duomenys ar asmens duomenų rinkiniai gali būti palyginami ar surišti tarpusavyje statistiniais tikslais, jeigu nacionaliniai įstatymai siūlo atitinkamas saugos priemones, užkirsiančias kelią tokių duomenų tvarkymui ir pranešimui ne statistiniais tikslais.

Proporcingumas

4.7. Gali būti renkami ar tvarkomi tik tie asmens duomenys, kurie reikalingi statistiniais tikslams pasiekti. Tapatybės nustatymo duomenys gali būti renkami ir tvarkomi tik jeigu tai yra būtina.

Ypatingi duomenys

4.8. Jeigu ypatingi duomenys bus tvarkomi statistiniais tikslais, šie duomenys turėtų būti renkami tokia forma, kuri neleistų nustatyti duomenų subjektų tapatybės.

Jeigu ypatingų duomenų tvarkymui apibrėžtais teisėtais statistiniais tikslais būtina žinoti duomenų subjektų tapatybę, nacionaliniai įstatymai turėtų numatyti atitinkamas saugos priemones, įskaitant konkrečias priemones, kaip atskirti tapatybės nustatymo duomenis nuo jų rinkimo momento, nebent tai daryti būtų akivaizdžiai nepagrįsta ar nepraktiška.

5. Informacija

Pirminis rinkimas

5.1. Statistiniais tikslais renkant asmens duomenis, apklausiami asmenys turi būti supažindinti su tokiais dalykais:

- a) privalomais ar pasirenkamais atsakymais bei duomenų rinkimo teisiniu pagrindu, jei taikytina;
- b) rinkimo ir tvarkymo tikslu ar tikslais;

- c) už rinkimą ir/ ar tvarkymą atsakingo asmens vardu ir pareigomis ar institucijos pavadinimu;
- d) tai, kad surinkti duomenys bus laikomi konfidencialiais ir bus naudojami išskirtinai tik statistiniais tikslais;
- e) galimybe pareikalavus gauti papildomos informacijos.

Jų prašymu ir/arba pagal nacionaliniuose įstatymuose apibrėžtas priemonės ir būdus, duomenų subjektai taip pat turi būti informuoti apie:

- f) būdą, kuriuo būtų galima atsisakyti sutiekti arba atsiimti sutikimą patiekti apie save duomenis neprivalomoje apžvalgoje, ir už tai numatytas sankcijas, kai vykdoma privaloma apžvalga;
- g) kur taikytina, apie sąlygas, kuriomis galima pasinaudoti teise prieiti prie informacijos ir ją pataisyti;
- h) kategorijas asmenų ir institucijų, kurioms galima pranešti asmens duomenis;
- i) garantijas, skirtas užtikrinti asmens duomenų konfidencialumą ir apsaugą;
- j) surinktų ir sutvarkytų duomenų kategorijas.

5.2. Kai duomenų subjektai nėra apklausiami tiesiogiai, jiems turi būti pranešta apie duomenų rinkimo faktą, nebent toks pranešimas būtų nepagrįstas ar nepraktiškas. Jie turėtų turėti galimybę patys tinkamai susipažindinti su 5.1. punkte išdėstytais dalykais.

5.3. Apklausti asmenys, nepriklausomai nuo to, ar jie yra duomenų subjektai ar ne, turi būti informuoti vėliausiai duomenų rinkimo metu. Informacijos pobūdis ir išsamumas turi būti pakankamas ir pritaikytas konkrečiai situacijai.

Informacijos patiekimas ar dalies informacijos nepatiekimas yra galimas, jeigu tai yra būtina teisėtiems apžvalgos uždaviniams pasiekti ryšium su jos subjektais ar dėl jos pobūdžio. Tokiais atvejais informacija privalo būti patiekta iškart, kai tik išnyksta pagrindas sulaikyti informaciją, nebent tai būtų nepagrįsta ar nepraktiška. Tokiomis aplinkybėmis, kai duomenys buvo renkami iš duomenų subjekto, informacija turėtų būti patiekama vėlesniame etape.

Antrinis rinkimas

5.4. Ne statistiniais tikslais rinktų asmens duomenų rinkimas ar pranešimas statistiniais tikslais turi būti tinkamai paviešintas. Duomenų subjektai turi turėti galimybę tinkamu būdu gauti visą 5.1. principu minimą informaciją, nebent:

- a) informacijos sutiekimas yra neįmanomas arba reikalauja neproporcingai daug pastangų; arba jeigu
- b) nacionaliniai įstatymai aiškiai numato duomenų tvarkymo ir pranešimo statistiniais tikslais galimybę.

Abejais a) ir b) punktuose minimais atvejais turi būti numatytos atitinkamos saugos priemonės.

Teisiškai neveiksnūs asmenys

5.5. Jeigu duomenų subjektas yra teisiškai neveiksnus asmuo, negalintis laisvai priimti sprendimų, o nacionaliniai įstatymai neleidžia duomenų subjektui veikti jo/jos paties/pačios

vardu, informacija turi būti suteikta asmeniui, kuris pripažįstamas teisiškai turįs teisę veikti duomenų subjekto vardu.

Jeigu teisiškai neveiksnius asmuo sugeba suprasti, jam/jai turi būti pranešta prieš pradėdant rinkti ar tvarkyti jo/jos duomenis.

6. Sutikimas

- 6.1. Tais atvejais, kuriais reikalaujamas duomenų subjekto sutikimas, jis turi būti laisvas, informuotas ir nedviprasmiškas.

Duomenų subjektas turi turėti galimybę atsiimti savo sutikimą konkrečios apžvalgos atveju, jeigu, pagal 8 taisyklę, nuo kitų surinktų duomenų nebuvo atskirti tapatybės nustatymo duomenys, arba bet kuriuo metu, bet ne atbuline data laikinai sustabdyti savo sutikimą dalyvauti apžvalgoje, kuri tęsiasi kurį laiką.

- 6.2. Tais atvejais, kai reikalaujamas duomenų subjekto sutikimas ypatingų duomenų rinkimui ar tvarkymui, sutikimas turi būti aiškiai išreikštas, laisvas ir informuotas. Teisėtas apžvalgos tikslas negali nusverti tokio sutikimo gavimo būtinybę, nebent tokią išimtį pateisina svarbus visuomeninis interesas.

- 6.3. Tais atvejais, kai statistiniais tikslais ketinama tvarkyti teisiškai neveiksnaus asmens, negalinčio priimti sprendimų, duomenis ir kai nacionaliniai įstatymai neleidžia tokiam duomenų subjektui veikti savo paties/pačios vardu, reikalingas įstatyme numatyto tokio asmens interesus teisiškai atstovaujančio asmens, institucijos ar kurio kito asmens ar įstaigos sutikimas.

Nacionaliniuose įstatymuose nenumačius kitaip, jeigu laikantis aukščiau einančio 5.5. principo teisiškai neveiksniam asmeniui buvo pranešta apie ketinimą rinkti ir tvarkyti jo/jos asmens duomenis, turi būti atsižvelgta į jo/jos pageidavimus.

- 6.4. Atsisakymas atsakyti nėra baustinas, nebent nacionaliniai įstatymai numato kokias nors sankcijas.

7. Teisė prieiti prie informacijos ir ją ištaisyti

- 7.1. Kiekvienas asmuo gali gauti apie jį/ją duomenų valdytojo turimą asmens informaciją ir, priklausomai nuo situacijos, gali juos ištaisyti.

- 7.2. Tačiau, jeigu akivaizdžiai nėra jokios grėsmės pažeisti duomenų subjekto privatumą, ši teisė gali būti apribota laikantis nacionalinių įstatymų normų, kai yra tvarkomi asmens duomenys išimtinai tik statistiniais tikslais ir kai egzistuoja konkrečios atitinkamos priemonės, neleidžiančios trečiajai šaliai nustatyti asmens tapatybę remiantis individualiais duomenimis arba statistiniais rezultatais.

8. Duomenų pavertimas anonimiškais

- 8.1. Statistiniais tikslais surinkti asmens duomenys turi būti paversti anonimiškais iškart, kai tik pasibaigia duomenų rinkimo, tikrinimo ar lyginimo operacijos, išskyrus jei:

- a) tapatybę nustatantys duomenys tebėra būtini statistiniais tikslais ir buvo imtasi 10 principu minimos priemonės; arba
- b) jau pats statistinio tvarkymo pobūdis reikalauja pradėti kitas tvarkymo operacijas prieš duomenis paverčiant anonimiškais, su sąlyga, kad galioja 15.1-15.3 principuose numatytos saugos priemonės.

9. Pirminis asmens duomenų rinkimas statistiniais tikslais

- 9.1. Asmens duomenų rinkimas turi būti sąžiningas, ypač kiek jis yra susijęs su asmenų informacija ir jų laisve atsakyti.
- 9.2. Asmens duomenys turi būti renkami iš duomenų subjekto arba, priklausomai nuo apžvalgos pobūdžio, ir iš jo šeimos. Asmens duomenys gali būti renkami ne iš paties duomenų subjekto ar jo šeimos, ar juridinių statusą turinčių subjektų, tokių kaip: įmonės ar viešųjų paslaugų tiekėjų, jeigu tai numatyta nacionaliniuose įstatymuose ir jeigu yra atitinkamos saugos priemonės, arba jeigu akivaizdžiai nėra jokios grėsmės pažeisti duomenų subjektų teises ir pagrindines laisves.
- 9.3. Statistiniais tikslais be klausinėjimo renkami asmens duomenys neturi apimti tapatybės nustatymo duomenų ar būti susiję su tapatybės nustatymo duomenimis, išskyrus jei nacionaliniai įstatymai numato atitinkamas saugos priemones ir
  - a) numato rinkimą su tapatybę nustatančiais duomenimis, ar
  - b) leidžia susieti surinktus duomenis su tapatybės nustatymo duomenimis pavyzdžiams sudaryti.
- 9.4. Duomenys apie respondentais atsisakiusius būti asmenis, svarbius apžvalgos planavimui ar atlikimui ar informacijai apie atsisakymo dalyvauti apžvalgoje priežastis gali būti naudojami tik siekiant užtikrinti apžvalgos tipingumą.
- 9.5. Tais atvejais, kai asmens duomenų rinkimui būtina pasamdyti apklausą atliekančius ar kitus asmenis, kurie turės tiesiogiai žinoti atsakymus, turi būti imamasi ypatingo atsargumo atrenkant apžvalgai tokius asmenis, organizacijas bei metodus, kad būtų užtikrintas apžvalgos tikslų laikymasis, duomenų konfidencialumas ir apsaugotas privatumas.
- 9.6. Duomenų valdytojas turi imtis atitinkamų priemonių, kurios leistų apklausiamiesiems asmenims įsitikinti duomenis renkančio asmens įgaliojimais veikti.

10. Tapatybės nustatymo duomenys

- 10.1. Kai tapatybės duomenys renkami ir tvarkomi statistiniais tikslais, jie turi būti atskirti ir saugomi atskirai nuo kitų asmens duomenų, nebent tai būtų akivaizdžiai nepagrįsta ar nepraktiška.
- 10.2. Tačiau tapatybės nustatymo duomenys gali būti naudojami adresų dokumentui sukurti statistiniais tikslais, jeigu tą numato nacionaliniai įstatymai, jeigu duomenų subjektai buvo informuoti ir tam neprieštaravo, arba jeigu duomenys buvo paimti iš visuomenei prieinamo šaltinio.

11. Duomenų išsaugojimas

- 11.1. Jeigu asmens duomenys nebuvo paversti anonimiškais arba jeigu nacionaliniai įstatymai nenumato saugoti tokius duomenis archyvavimo tikslais laikantis tam tikrų saugos priemonių, statistiniais tikslais surinkti ir tvarkyti asmens duomenys turi būti sunaikinti arba ištrinti, kai jie daugiau nebėra reikalingi tokiems tikslams.

Ypač turėtų būti sunaikinti ar ištrinti tapatybės nustatymo duomenys kai tik jie nebėra reikalingi:

- a) duomenų rinkimui, tikrinimui ir sulyginimui,
- b) apžvalgos tipingumui užtikrinti, ar

- c) apžvalgai su tais pačiais asmenimis pakartoti.

12. Pranešimas

- 12.1. Statistiniais tikslais surinkti asmens duomenys privalo nebūti pranešti ne statistikos tikslais.
- 12.2. Konkrečiu statistiniu tikslu sutvarkyti asmens duomenys gali būti perduoti kitiems statistiniais tikslams, su sąlyga, kad pastarieji yra aiškiai apibrėžti ir ribotos trukmės.
- 12.3. Jeigu nacionaliniai įstatymai numato pranešimui taikytinas saugos priemonės, duomenų pranešimas laikantis 12.2. principo turi būti padarytas raštišku dokumentu, kuriame būtų nustatytos šalių teisės ir pareigos. Pranešant šiuos duomenis duomenų valdytojas turėtų ypač:
- nustatyti, kad trečia šalis pats/pati gali pranešti šiuos duomenis tik gavęs aiškų minėto kontrolieriaus sutikimą;
  - nustatyti, kad trečia šalis imsis atitinkamų saugos priemonių, vadovaudamasi šios rekomendacijos principais nuo 15.1. iki 15.3. imtinai;
  - užtikrinti, kad kiekvienas šios trečios šalies gautų statistinių rezultatų paviešinimas atitinka šios rekomendacijos 14 principo nuostatas.
- 12.4. Be to, ypatingi duomenys gali būti pranešti tik įstatymuose numatytais atvejais arba kai duomenų subjektai ar jų teisėti atstovai davė savo aiškiai išreikštą sutikimą ir su sąlyga, kad nacionaliniai įstatymai nedraudžia duoti tokį sutikimą.

13. Duomenų srautai, kertantys valstybės sienas

- 13.1. Šios rekomendacijos principai taip pat turi būti taikomi asmens duomenų pranešimui per sienas statistiniais tikslais.
- 13.2. Asmens duomenų pranešimo per sienas statistikos tikslais valstybei, kuri nėra ratifikavusi Konvencijos *ETS* 108 ir kurios įstatymai numato bent jau lygiavertę apsaugą, neturi būti taikomos ypatingos sąlygos dėl privatumo apsaugos ir asmenų teisių ir pagrindinių laisvių.
- 13.3. Neturi būti taikomi jokie apribojimai asmens duomenų perdavimui per sienas statistiniais tikslais valstybei, neratifikavusiai Konvencijos *ETS* 108, jeigu ši valstybė užtikrina apsaugos lygį laikantis tos konvencijos taisyklių ir šios rekomendacijos.
- 13.4. Jeigu nacionaliniai įstatymai nenumato kitaip, asmens duomenų perdavimo per sienas statistiniais tikslais valstybei, kurioje nėra teisinių nuostatų, atitinkančių Konvenciją *ETS* 108 ir šią rekomendaciją, kaip taisyklė neturėtų būti vykdomi, jeigu:
- nebuvo imtasi priemonių, įskaitant sutartiniais pagrindais sutartų priemonių, būtinų užtikrinti konvencijos ir šios rekomendacijos nuostatų laikymąsi; ar
  - duomenų subjektas nedavė savo aiškiai išreikšto sutikimo.

14. Statistiniai rezultatai

- 14.1. Statistiniai rezultatai turi būti publikuojami arba tapti prieinami trečioms šalims tik jeigu buvo imtasi priemonių, užtikrinančių, kad iš tų statistinių rezultatų nebegali būti nustatyta duomenų subjektų tapatybė, jeigu toksai paskelbimas ar publikavimas akivaizdžiai nekeltų jokios grėsmės pažeisti duomenų subjekto privatumą.

15. Asmens duomenų saugumas

- 15.1. Duomenų valdytojai turi imtis atitinkamų techninių ir organizacinių priemonių, skirtų užtikrinti asmens duomenų konfidencialumą. Ypač jie turėtų imtis tokių priemonių, kurios užkirstų kelią be leidimo prieiti prie informacijos, keisti, pranešti ar kokia kita neleistina forma tvarkyti duomenis.
- 15.2. Jeigu duomenis būtina išlaikyti tokioje formoje, kurioje negalima nustatyti asmenų tapatybės, turi būti pasitelkti organizaciniai ir techniniai, ypač automatizuoti, ištekliai, siekiant užkirsti kelią neleistinam duomenų subjekto tapatybės nustatymui.
- 15.3. Turi būti imtasi priemonių užkirsti kelią iš naujo nustatyti statistiniais tikslais rinktų asmens duomenų subjektų tapatybę ir panaudojimą ne statistiniais tikslais.
- 15.4. Profesionalai, firmos ar įstaigos, atsakingos už statistikos pateikimą, turi sukurti metodus ir procedūras, užtikrinančias duomenų subjektų anonimiškumą.

16. Etikos kodeksai

- 16.1. Profesionalai, firmos ar įstaigos, atsakingos už statistikos pateikimą, turi priimti ir paskelbti profesinės etikos kodeksus, kurie atitiktų šioje rekomendacijoje išdėstytas taisykles, konkrečiai įskaitant informaciją apie:
  - a) kitas kategorijas asmenų ir įstaigų, turinčių priėjimą prie asmens duomenų;
  - b) priemones, kurių būtų imamasi šių duomenų apsaugai, konfidencialumui ir saugumui bei statistikos etikos laikymosi priemonės;
  - c) statistinio tvarkymo proceso valdytojus.

17. Techninė plėtra, bendradarbiavimas ir pagalba

Siekiant užtikrinti platų priėjimą prie informacijos priemonių ir techninių žinių, tinkamų statistiniais tikslais rinktų asmens duomenų veiksmingai apsaugai, kompetentingos vyriausybės institucijos turėtų glaudžiai bendradarbiauti rengdamos šias priemones ir technines žinias, ir turėtų sukurti tarptautines bendradarbiavimo, keitimosi patirtimi, žinių perdavimo ir techninės pagalbos programas.

18. Priežiūros institucijos

Valstybės narės turi sutiekti vienai ar kelioms nepriklausomoms valstybės institucijoms atsakomybę už nacionalinių įstatymų nuostatų, suteikiančių teisinio galiojimo pagrindą šios rekomendacijos principams, laikymąsi.